

**UCHWAŁA NR X/57/2024
RADY GMINY BROJCE**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brojce na lata 2024-2028**

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz.1465 ze zm.) w związku z art.6 ust.2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz.1673 ze zm.) uchwala się, co następuje :

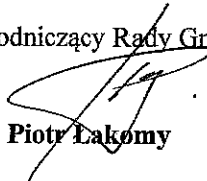
§ 1. Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 dla Gminy Brojce w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXI/163/2021 Rady Gminy Brojce z dnia 24 lutego 2021r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Brojce na lata 2021-2024.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Brojce.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Łakomy

Załącznik do uchwały Nr X/57/2024
Rady Gminy Brojce
z dnia 18 grudnia 2024 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE BROJCE
NA LATA 2024-2028**

- Brojce 2024 -

Spis treści:

WPROWADZENIE	2
I. Uwarunkowania prawne	3
II. Definicja przemocy	4
III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Brojce	9
IV. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie dotyczącym przeciwdziałaniu przemocy domowej	10
V. Analiza SWOT	14
VI. Cele, założenia, wskaźniki i realizatorzy Programu	15
VII. Realizacja programu - termin, odbiorcy, realizatorzy, monitorowanie i źródła finansowania	21
ZAKOŃCZENIE	23

WPROWADZENIE

Przemoc domowa jest w Polsce, podobnie jak w innych krajach, jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania szeroko zakrojonych działań przeciwdziałających temu zjawisku. Niebagatelny wpływ na stosowanie przemocy domowej ma dziedziczenie wzorca przemocy ze środowiska pochodzenia. Dzieci wychowujące się w środowisku domowym z problemem przemocy przyswajają sobie zachowania dorosłych, których są świadkami lub ofiarami. Uczą się, że sposobem rozwiązywania konfliktów jest przemoc. Wpływ na stosowanie przemocy domowej może mieć także uzależnienie od alkoholu lub jego nadużywanie. Statystyki pokazują, że wiele osób stosujących przemoc domową w chwili popełnienia czynu jest pod wpływem alkoholu. Należy pamiętać, że alkohol osłabia kontrolę nad zachowaniem i zwiększa prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem na trudności. Uzależnienie od alkoholu nie zwalnia z odpowiedzialności za swoje czyny, mimo że osoby stosujące przemoc często wykorzystują fakt bycia nietrzeźwym jako czynnik usprawiedliwiający ich zachowanie. Coraz częściej przyczyną przemocy domowej jest uzależnienie nie tylko od alkoholu, ale także uzależnienie od innych substancji psychoaktywnych.

I. Uwarunkowania prawne

Niniejszy Program stanowi aktualizację, kontynuację i rozwinięcie poprzednio obowiązującego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brojce na lata 2024-2028 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową;
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Ponadto w niniejszym dokumencie uwzględniono podstawowe akty prawne, które współtworzą polski system przeciwdziałania przemocy domowej, czyli w szczególności:

- *Ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2024r. poz. 1283 ze zm.),*
- *Ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r. poz.1673 ze zm.)*
- *Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r. poz.177 ze zm.)*
- *Ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2023r. poz. 2151 ze zm.),*
- *Ustawę z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz.1465 ze zm.)*
- *Ustawę z dnia 28 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023r. poz. 1939 ze zm.),*
- *Ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023r. poz. 2809 ze zm.),*
- *Ustawę z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (Dz. U. 2024r. poz. 17 ze zm.)*
- *Ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz. U. 2024r. poz. 1061 ze zm.)*
- *Ustawę z dnia 13 maja 2016r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024r. poz.560 ze zm.)*
- *Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2025*
- *Program Wspierania Rodzin w Gminie Brojce na lata 2022-2024*
- *Uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030*

II. Definicja przemocy:

Rok 2023 to rok, w którym zaczęło obowiązywać wiele zmian istotnych czy wręcz podstawowych dla funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy. Od dnia 22 czerwca 2023r. w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, obowiązuje nowa rozbudowana w stosunku do poprzedniej **definicja przemocy domowej**, przez którą rozumie się: "jedenorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej" (art. 2 ust. 1 pkt 1).

Natomiast w myśl nowej definicji osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) *małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- b) *wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,*
- c) *rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,*
- d) *osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- e) *osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- f) *osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,*
- g) *osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,*
- h) *małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.*

Ponadto nowelizacja wprowadza zmiany w organizacji i funkcjonowaniu Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce grup roboczych powoływane są grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zmiany dotyczą również procedury „Niebieskie Karty”, która nie wymaga już zgody osoby doznającej przemocy domowej ani osoby stosującej przemoc domową. Między innymi wprowadzono zasadę realizacji procedury według miejsca zamieszkania osoby doznającej przemocy domowej. Obowiązkiem grupy diagnostyczno- pomocowej będzie zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność. Wprowadzono zasadę, że jeżeli realizacja procedury NK napotka trudności, w szczególności jeżeli zachodzą okoliczności wyłączenia określone w art. 24 oraz art.25 kpa każdemu członkowi grupy diagnostyczno- pomocowej przysługuje prawo wystąpienia do wojewody z wnioskiem o wskazanie innej gminy właściwej.

Zakończenie procedury "Niebieskie Karty" nastąpi w przypadku ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Dodatkowo wprowadzono obowiązek monitorowania sytuacji osób uczestniczących w procedurze "Niebieskie Karty" przez okres 9 miesięcy po jej zakończeniu.

Ustawa z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw poszerza od połowy sierpnia 2023r. katalog zakazów wobec osób stosujących przemoc, który będzie obejmował:

- 1) **zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy;
- 2) **zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy** – gdy osoba stosująca przemoc domową swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy, a także gdy osoba stosująca przemoc domową nęka ją za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość, wzbudzając u niej uzasadnione okolicznościami poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza jej prywatność;
- 3) **zakaz wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do którego uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w których zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, oraz przebywania na tym terenie** – jeżeli osoba dotknięta doznająca przemocy domowej uczęszcza do szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, uprawia sport lub pracuje.

Wszystkie wskazane wyżej zakazy wobec osoby stosującej przemoc domową będą mogły być wydane przez:

- Policję lub Żandarmerię Wojskową,
- Sąd – w postanowieniu o udzielenie zabezpieczenia,
- Sąd w postanowieniu o zobowiązaniu do opuszczenia mieszkania lub zakazie zbliżania się do niego, o zakazie zbliżenia się do osoby dotkniętej przemocą, kontaktowania się z nią, lub wstępu do miejsc, w których ta osoba przebywa.

Zakazy, do których wydania uprawniona jest Policja lub Żandarmeria Wojskowa tracą moc po upływie 14 dni od dnia ich wydania, chyba że sąd udzielił zabezpieczenia, którym zostały one przedłużone. Przy obliczaniu terminu nie uwzględnia się dnia, w którym zakazy zostały wydane. Zakazy tracą także moc, w przypadku gdy po ich wydaniu wobec osoby stosującej przemoc domową zastosowano środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.

Policjant może wydać nakaz opuszczenia mieszkania, a także każdy z pozostałych zakazów (które mogą być zastosowane łącznie):

- podczas interwencji podjętej we wspólnie zajmowanym mieszkaniu lub jego bezpośrednim otoczeniu lub
- w związku z powzięciem informacji o stosowaniu przemocy domowej, w szczególności zgłoszenia przez:
 - ✓ osobę dotkniętą przemocą domową lub
 - ✓ kuratora sądowego lub pracownika jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, w związku z wykonywaniem ustawowych obowiązków.

Co istotne, Żandarmerii Wojskowej przyznano uprawnienia analogiczne do przysługujących Policji w odniesieniu do osób stosujących przemoc domową, które są żołnierzami pełniącymi czynną służbę wojskową. Jeśli natomiast wobec takich osób ze swoich uprawnień skorzysta Policja, jest zobowiązana niezwłocznie zawiadomić właściwą jednostkę organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.

Osoba doznająca przemocy domowej może wystąpić do sądu z wnioskiem o:

- zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, lub
- zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, lub
- zakazu kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, lub
- zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie.

Sąd rozpoznaje sprawę w postępowaniu nieprocesowym i orzeka po przeprowadzeniu rozprawy. Kodeks postępowania cywilnego nakłada na sąd obowiązek szybkiego rozpoznania sprawy. Sąd orzeka w terminie jednego miesiąca od dnia wniesienia wniosku. W przypadku wniesienia apelacji, sąd drugiej instancji orzeka w terminie jednego miesiąca od przedstawienia akt sprawy przez sąd pierwszej instancji wraz z apelacją.

Sąd uwzględniając wniosek o zobowiązanie osoby stosującej przemoc domową do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub o wydanie zakazu zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, wskazuje w postanowieniu obszar, który osoba stosująca przemoc domową ma opuścić i na którym nie może przebywać, lub odległość od wspólnie zajmowanego mieszkania, którą osoba stosująca przemoc domową jest obowiązana zachować.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu zbliżania się do osoby dotkniętej przemocą domową, wskazuje w postanowieniu wyrażoną w metrach odległość, na którą osoba stosująca przemoc domową nie może zbliżyć się do osoby dotkniętej tą przemocą.

Sąd uwzględniając wniosek o wydanie zakazu kontaktowania się z pełnoletnią osobą dotkniętą przemocą domową, na wniosek wnioskodawcy lub uczestnika postępowania, gdy przemawiają za tym szczególne okoliczności, może w postanowieniu określić dopuszczalne sposoby kontaktowania się oraz ich zakres, mając na uwadze bezpieczeństwo osoby dotkniętej przemocą domową.

Postanowienia sądu, o których mowa powyżej, oraz postanowienie uwzględniające wniosek o wydanie zakazu wstępu na teren szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej lub artystycznej, lub obiektu sportowego, do których uczęszcza osoba dotknięta przemocą domową, miejsca pracy lub innego miejsca, w którym zwykle lub regularnie przebywa osoba doznająca przemocy domowej, i przebywania na tym terenie, są skuteczne i wykonalne z chwilą ogłoszenia. Postanowienia te mogą być uchylane lub zmieniane wskutek zmiany okoliczności sprawy, chociażby były zaskarżone, a nawet prawomocne.

Niestosowanie się do zakazów przez osobę stosującą przemoc domową stanowi wykroczenie. Sprawca podlega karze:

- aresztu (wymierzana w dniach może trwać od 5 do 30 dni),
- ograniczenia wolności (trwa 1 miesiąc; w czasie jej odbywania ukarany: nie może bez zgody sądu zmieniać miejsca stałego pobytu; jest obowiązany do wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne; ma obowiązek udzielania wyjaśnień dotyczących przebiegu odbywania kary), albo
- grzywny do 5000 złotych.

W art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej dodano punkt 4a i 4b oraz ust. 8, co oznacza zmiany w procedurze zapewnianiu dziecku ochrony przed przemocą domową

przez pracownika socjalnego. Przed podjęciem decyzji o interwencji na podstawie art. 12a pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokona oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. W przypadku zapewnienia dziecku ochrony dziecko udziela się wsparcia psychologa.

Zjawisko przemocy domowej należy zatem analizować przyjmując perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna, to spojrzenie przez pryzmat osoby doznającej przemocy lub przez pryzmat osoby stosującej przemoc domową. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Natomiast perspektywa społeczna, to odbiór społeczny zjawiska przemocy domowej, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym i należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie.

Zasadniczo wyróżnia się następujące formy przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie "ofierze" bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp.
- **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, niełożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

- **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: niedawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka.
- **Cyberprzemoc** - to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona "znajomych" w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci.

Zjawisko przemocy domowej dotykające społeczności lokalnej jest ściśle powiązane z innymi problemami społecznymi, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem wzajemnie uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji, m.in.: placówek opiekuńczo- wychowawczych, służby zdrowia, pomocy społecznej, instytucji porządku publicznego, czy też organizacji pozarządowych. Każdy z wyżej wymienionych podmiotów ma do czynienia z różnymi aspektami zjawiska przemocy.

Przemoc domowa zazwyczaj ma charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

1. **Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
2. **Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szal, jakiś drobniaczek wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
3. **Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. "Sprawca" jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprosiny często towarzyszą łzy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać sprawcy "drugą szansę". Faza miodowego miesiąca zatrzymuje ofiarę w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Przemoc fizyczna, seksualna, psychiczna i ekonomiczna popełniona na szkodę osób najbliższych jest przestępstwem. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, może być zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną (art.207 kk.), za które grozi kara pozbawienia wolności od trzech miesięcy do 5 lat. Jeśli sprawca działa ze szczególnym okrucieństwem lub jeżeli osoba pokrzywdzona targnie się na własne życie, sprawca podlega karze odpowiednio od roku do lat 10 i od 2 do 12 lat.

Skutki przemocy domowej to nie tylko szkody fizyczne, ale również trwałe następstwa w psychice człowieka. Bezpośrednie skutki przemocy można podzielić na:

- 1) objawy fizyczne (m.in. urazy, obrzęki, otarcia, rany, złamania, stłuczenia, zadrapania, oparzenia, siniaki, choroby w wyniku powikłań i stresu),
- 2) objawy emocjonalne (m.in. smutek, wycofanie, wzrost lęku i niepokoju, izolacja, depresja, próby samobójcze, samobójstwa, zmienność nastrojów, niska samoocena i poczucie własnej wartości, zespół stresu pourazowego, napady paniki, zaburzenia snu, zaburzenia psychosomatyczne),
- 3) objawy społeczne (m.in. wycofanie społeczne, nieufność, nieumiejętność nawiązywania kontaktu, wyuczona bezradność, spadek poczucia kompetencji),
- 4) objawy seksualnego wykorzystywania dziecka (m.in. seksualizacja kontaktów międzyludzkich, wciąganie innych dzieci w nietypową aktywność seksualną, świadomość seksualna wykraczająca poza poziom dojrzałości dziecka, ucieczki z domu, próby samobójcze, problemy psychiczne)

III. Diagnoza sytuacji demograficznej i społecznej w Gminie Brojce

Według danych Urzędu Gminy w Brojczach z 31 grudnia 2023r. gminę zamieszkiwało 3553 osób, w tym 1944 mężczyzn i 1822 kobiety. Na przestrzeni ostatnich trzech lat ilość mieszkańców nieznacznie maleje.

Na koniec 2023 roku było 98 mieszkańców Gminy Brojce zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gryficach jako osoby bezrobotne. Wskaźnik bezrobocia dla powiatu gryfickiego na koniec 2023r. wyniósł 4,1 %, a dla Gminy Brojce 4,4 %. Ponad połowa osób widniejących w ewidencji Urzędu Pracy to osoby długotrwale bezrobotne. Na przestrzeni ostatnich trzech lat zauważalny jest spadek liczby osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy przy jednoczesnym wzroście osób długotrwale bezrobotnych. Jest to tendencja bardzo niekorzystna chociażby ze względu na fakt, iż osoby długotrwale bezrobotne zdecydowanie trudniej aktywizować do ponownego powrotu na rynek pracy.

Tabela 1. Liczba mieszkańców Gminy Brojce

WYSZCZEGÓLNIENIE	Lata oceny			
		Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
MIESZKAŃCY (w osobach)				
Ogółem	1	3612	3590	3553
W tym:				
Kobiety	2	1726	1725	1722
Mężczyźni	3	1886	1865	1831

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Oceny Zasobów Pomocy Społecznej w Gminie Brojce w 2023 roku

W wykonaniu zadań pomocy społecznej od najdawniejszych czasów uczestniczył samorząd terytorialny. Podstawą przekazania samorządowi terytorialnemu zadań z zakresu pomocy społecznej było pojawienie się idei pomocniczości. W jej myśl to najmniejsze wspólnoty mają reagować na rozwiązywanie lokalnych problemów, one też znajdują się najbliżej potrzebujących i potrafią

najszybciej reagować na nieszczęścia i krzywdę ludzką. Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

W Gminie Brojce funkcjonuje jednostka organizacyjna zajmująca się pomocą społeczną – jest nią Ośrodek Pomocy Społecznej. Instytucja ta realizuje szereg zadań własnych i zleconych Gminie ukierunkowanych na zapobieganie najbardziej dotkliwym zjawiskom społecznym. Ośrodek w tym celu wykonuje takie zadania jak: praca socjalna, diagnoza środowiska lokalnego i problemów w nim występujących, przyznawanie i wypłacanie zasiłków z pomocy społecznej, kierowanie i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej, dożywianie dzieci, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w tym specjalistycznych, zapewnienie schronienia osobom bezdomnym, sprawianie pogrzebu, realizacja rządowych programów, tworzenie i realizację gminnych programów profilaktyki i zapobiegania problemom społecznym. Udzielanie pomocy społecznej realizowane jest poprzez regulacje zawarte w ustawie o pomocy społecznej oraz innych aktach i przepisach wspomagających. Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach realizuje również inne zadania wynikające z odrębnych przepisów prawa, m.in.: realizacja świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych, podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i funkcjonowanie zespołu interdyscyplinarnego, realizacja stypendium, zasiłków szkolnych oraz dodatków mieszkaniowych i energetycznych, realizacja Karty Dużej Rodziny, programu Czyste powietrze, realizacja pomocy dla Obywateli Ukrainy, realizacja dodatku osłonowego.

IV. Zadania Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej

a) Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całonocowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,

- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 06.09.2023r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni lub inni przedstawiciele pomocy społecznej są członkami zespołu interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno- pomocowych współpracujących z zespołem interdyscyplinarnym.

W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, dając gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pojęczy zastępczej. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny w uzgodnieniu z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką dokonuje oceny ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka w kwestionariuszu szacowania ryzyka zagrożenia dla życia lub zdrowia dziecka. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zapewnienia dziecku ochrony, o zapewnieniu dziecku ochrony i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

b) Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno- pomocowe

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy diagnostyczno-pomocowej. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- monitorowanie procedury "Niebieskie Karty";
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a;
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Zespół interdyscyplinarny przed złożeniem zawiadomienia może wystąpić do właściwego starosty o przesłanie informacji dotyczącej wypełniania przez osobę stosującą przemoc domową

obowiązków zawartych w art. 4 ust. 6. Wnioski grupy diagnostyczno-pomocowej, o których mowa w ust. 8 pkt 5 i 6, są dla zespołu interdyscyplinarnego wiążące. Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest funkcjonariusz Policji, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Policji o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10. Jeżeli osobą stosującą przemoc domową jest żołnierz Żandarmerii Wojskowej, zespół interdyscyplinarny informuje komendanta właściwej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej o złożeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2 pkt 10.

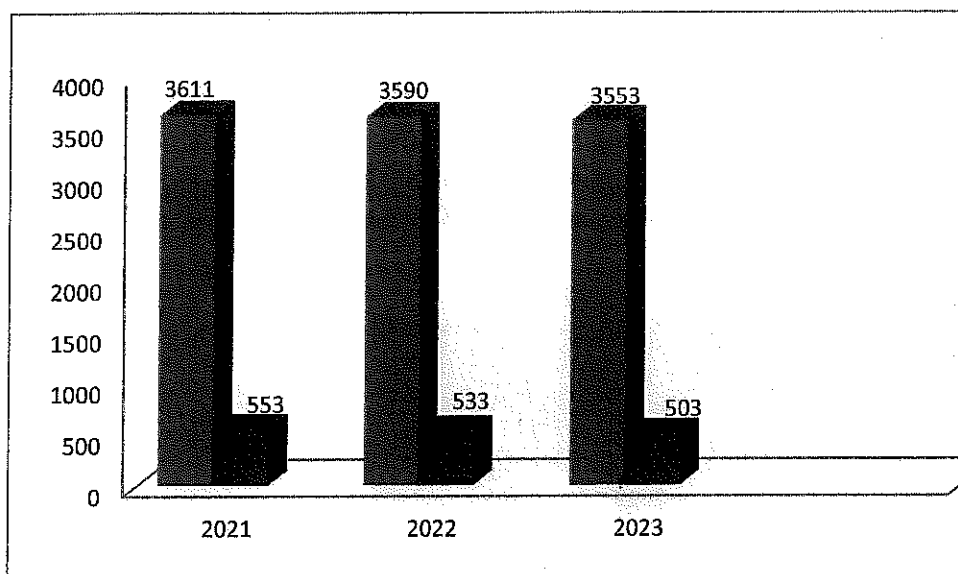
Do zadań grup diagnostyczno- pomocowych należy w szczególności :

- dokonanie, na podstawie procedury "Niebieskie Karty", oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- realizacja procedury "Niebieskie Karty" w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury "Niebieskie Karty" pod jej nieobecność;
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń;
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- zakończenie procedury "Niebieskie Karty";
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę: uznania braku zasadności wszczęcia procedury "Niebieskie Karty", wszczęcia procedury "Niebieskie Karty";
- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury "Niebieskie Karty".

Do zadań pracownika socjalnego powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą doznającą przemocy domowej i opracowanie indywidualnego planu pomocy, zgodnie z jej uzasadnionymi potrzebami.

Do zadań funkcjonariusza Policji powołanego do grupy diagnostyczno-pomocowej należy w szczególności praca z osobą stosującą przemoc domową.

Wykres 1. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców ogółem

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy i OPS w Brojciech.

Według danych OPS w 2023 roku z pomocy skorzystało 180 rodzin w których skład wchodzi 553 osoby, a do najczęstszych przyczyn przyznawania pomocy w gminie Brojcie należy bezrobocie, ubóstwo oraz długotrwała i ciężka choroba. Są to trzy główne przyczyny, które w poważnym stopniu i skali determinują problemy społeczne, ale są też inne, które można wskazać jako marginalne. Pomoc finansowa została przyznana rodzinom również z uwagi na występujący problem przemocy w rodzinie.

Tabela 2. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej z podziałem na liczbę rodzin i liczbę osób w tych rodzinach w latach 2021-2023

Przyczyny przyznawania pomocy	2021		2022		2023	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	112	303	119	327	104	281
bezrobocie	115	348	119	356	103	327
niepełnosprawność	37	91	35	93	53	129
długotrwała lub ciężka choroba	66	147	75	160	81	189
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	27	25	10	35	10	35
alkoholizm	14	25	12	20	9	13
narkomania	0	0	0	0	0	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	138	171	36	167	31	148
przemoc w rodzinie	0	0	1	3	1	3

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z OPS

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje z chwilą wypełnienia formularza „Niebieska Karta-A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Pośród wszystkich instytucji i podmiotów publicznych, uprawnionych do wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, stale i zauważalnie największy udział odnotowuje w tym zakresie Policja.

Tabela 2. Procedura „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

PODMIOTY UPRAWNIONE	LICZBA WYPEŁNIONYCH FORMULARZY „NIEBIESKIE KARTY” NA TERENIE GMINY BROJCE W LATACH:		
	2021	2022	2023
Oświata	3	3	0
Ośrodek Pomocy Społecznej	2	2	5
Policja	9	9	12
Ochrona zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	0
OGÓŁEM	14	14	17

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z OPS

Na dzień **31.08.2024r.** do Zespołu Interdyscyplinarnego w Brojciech wpłynęło **22 wypełnione formularze „Niebieskie Karty”** w tym 15 procedur rozpoczęła Policja, 6 procedur rozpoczął Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojciech, oraz 1 procedurę rozpoczęła oświata.

W 2021 roku odbyło się 15 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. 40 osób z 17 rodzin objętych było pomocą Członków Zespołu Interdyscyplinarnego. 26 osób doświadczających zjawiska przemocy skorzystały z usług specjalistów: w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym działającym przy Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2022 roku odbyło się 14 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. 48 osób z 17 rodzin objętych było pomocą Członków Zespołu Interdyscyplinarnego. 29 osób doświadczających zjawiska przemocy skorzystały z usług specjalistów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym.

W 2023 roku odbyło się 17 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. 42 osób z 23 rodzin objętych było pomocą Członków Zespołu Interdyscyplinarnego. 35 osób doświadczających zjawiska przemocy skorzystało z usług specjalistów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym

V. Analiza SWOT-ocena warunków realizacji działań w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy

Mocne strony	Słabe strony
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Brojcie do 2025 roku. - Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i ochrony ofiar przemocy. - Sprawne działania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	- Brak grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą. - Brak mieszkań socjalnych dla ofiar przemocy - Nieproporcjonalne rozłożenie działań w procesie interwencji - Brak współdziałania ze strony osoby doznającej

- Zaangażowanie oraz dobra współpraca wielu podmiotów : policji, placówek oświatowych, ośrodka zdrowia, GKRPA, OPS, kuratorów, organizacji pozarządowych. - Nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia - Dobre rozpoznanie środowiska przez pracowników socjalnych - Wykwalifikowana kadra pracująca w obszarze przeciwdziałania przemocy. - Funkcjonowanie na terenie gminy świetlic wiejskich.	- przemocy - Długi okres rozstrzygnięcia spraw w sądzie - Zbyt mała liczba wyroków Sądu zobowiązujących osoby stosujące przemoc do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych, - niechęć niepublicznych placówek oświatowych do zgłaszania problemów związanych z przemocą w szkole, rodzinie. - członkowie Zespołu wykonują zadania w ramach swoich obowiązków służbowych w swoich miejscach pracy co sprawia, że praca na rzecz Zespołu jest dodatkowym dla nich obciążeniem, - obciążenie emocjonalne osób pracujących z rodzinami uwikłanymi w przemoc, zwiększające prawdopodobieństwo wystąpienia wypalenia zawodowego,
Szanse	Zagrożenia
- Zmiany prawne umożliwiające udzielenie skutecznej pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową -Kształcenie się oraz podnoszenie kwalifikacji przez przedstawicieli instytucji i służb publicznych -Wzrost świadomości społecznej na temat problemu uzależnienia i współuzależnienia -Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisko przemocy domowej i sposobach radzenia sobie z tym problemem -Pogłębienie wiedzy społeczeństwa o zjawisku cyberprzemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem- Nieustanne rozwijanie współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego różnych szczebli i zaangażowanie w tworzenie interdyscyplinarnych działań	- Społeczne odczucie o zbyt niskich karach dla sprawców przemocy domowej w stosunku do rangi popełnionych czynów -Współwystępowanie problemów uzależnień ze zjawiskiem przemocy -Bezradność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów -Brak umiejętności rozpoznania zjawiska przemocy -Zbyt rozbudowany system dokumentowania pracy członków Zespołu Interdyscyplinarnego, oraz Grup Diagnostyczno- Pomocowych

VI. Cele, założenia, wskaźniki i realizatorzy Programu

CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających zjawiska przemocy poprzez powstanie zintegrowanego systemu pomocy osobom doświadczającym zjawiska przemocy.

I. CEL SZCZEGÓŁOWY

Rozwijanie działań profilaktycznych i edukacyjnych zmierzających do podniesienia poziomu wiedzy i świadomości lokalnej dotyczącej przemocy domowej

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Edukacja lokalnych środowisk społecznych w zakresie identyfikowania i reagowania na zjawisko przemocy, w tym działania na rzecz zwiększenia świadomości rodziców na temat negatywnych konsekwencji stosowania agresji w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych (kampanie informacyjne).	Policja, OPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, GKRPA, Urząd Gminy, ZI	-Liczba zorganizowanych festynów, konkursów, kampanii i innych działań profilaktycznych -Liczba artykułów prasowych.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
2.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy. Prowadzenie w placówkach oświaty kampanii, konkursów, zajęć edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości uczniów na temat zagrożeń związanych z przemocą oraz cyberprzemocą.	Policja, OPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, GKRPA	-Liczba opracowanych, pozyskanych i rozpowszechnionych na terenie Gminy Brojce ulotek i broszur profilaktyczno - informacyjnych - Liczba kampanii i innych działań profilaktycznych	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
3.	Upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych	Policja, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia, Urząd Gminy, ZI	- Liczba artykułów prasowych. -Liczba opracowanych, pozyskanych i rozpowszechnionych na	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania

	realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, Udostępnianie materiałów o charakterze informacyjnym i edukacyjnym (np. broszury, książki, filmy, wywiady)		terenie Gminy Brojce ulotek i broszur profilaktyczno - informacyjnych - Liczba kampanii i innych działań profilaktycznych	Programu w latach 2024-2028
4.	Aktywne zaangażowanie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie gminy Brojce do wspierania działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej oraz cyberprzemocy.	OPS, GKRPA, Urząd Gminy, jednostki budżetowe i inne	-Liczba zorganizowanych festynów, konkursów, kampanii i innych działań profilaktycznych	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

II. CEL SZCZEGÓŁOWY

Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Wykonywanie zadań przez Zespół Interdyscyplinarny	Zespół Interdyscyplinarny, grupy diagnostyczno-pomocowe	-Liczba wdrożonych procedur „Niebieskie Karty”. -Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”. -Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
2.	Interwencje Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup diagnostyczno-pomocowych, działania edukacyjno- wspierające	Policja, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia	-Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. -Liczba zwołanych grup diagnostycznopomocowych i posiedzeń tych grup.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach

				2024-2028
3.	Zapewnienie dostępu do pomocy terapeutycznej dla rodzin i osób doświadczających przemocy domowej.	OPS, służba zdrowia, GKRPA, ZI.	-Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy. -Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
4.	Interwencje w przypadku przemocy wobec dzieci	Policja, OPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, ZI.	-Liczba interwencji z art. 12a Ustawy, -Liczba dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej, -Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych, -Liczba kierowanych wniosków do Sądu o wgląd w sytuację rodziny	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
5.	Zapewnienie schronienia osobom doświadczającym przemocy	OPS, Zespół Interdyscyplinarny, Urząd Gminy.	-Liczba osób korzystających ze schronienia.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
6.	Specjalistyczne poradnictwo dla osób doznających przemocy domowej, w tym z zakresu prawnego, socjalnego, psychologicznego, terapeutycznego, Wspieranie rozwoju i zwiększanie dostępności do nieagresywnych sposobów rozwiązywania	OPS, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny: przewodniczący i członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz psycholog, psycholog dziecięcy, prawnik, mediator, psychoterapeuta, specjalista ds.	-Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy. -Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

	konfliktów społecznych oraz rodzinnych (w tym promowanie stosowania mediacji i mediacji rodzinnych, warsztaty wychowawcze nt. nieagresywnego rozwiązywania konfliktów)	przeciwdziałania przemocy domowej		
--	--	-----------------------------------	--	--

III. CEL SZCZEGÓŁOWY

Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych i osób stosujących przemoc domową

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Realizowanie procedury „Niebieskie Karty”.	Policja, OPS, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny.	-Liczba wdrożonych procedur „Niebieskie Karty”. -Liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”. -Liczba rodzin dotkniętych problemem przemocy.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
2.	Stosowanie wobec uzależnionych osób stosujących przemoc domową procedury sądowego zobowiązania do leczenia odwykowego.	GKRPA, Policja, OPS, Zespół Interdyscyplinarny, Sąd	-Liczba wniosków kierowanych do GKRPA o podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
3.	Stosowanie wobec osób stosujących przemoc domową sądowego zakazu kontaktowania się z pokrzywdzonym lub zbliżania się do niego oraz nakazu opuszczenia lokalu.	GKRPA, Policja, OPS, Zespół Interdyscyplinarny, Sąd, Prokurator.	-Liczba wydanych nakazów opuszczenia lokalu i zakazów zbliżania.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

4.	Kierowanie i motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych	GKRPA, Policja, OPS, Zespół Interdyscyplinarny.	-Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno-edukacyjnego, psychologiczno-terapeutycznego lub do innych działań dla osób stosujących przemoc.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
----	---	---	---	--

IV. CEL SZCZEGÓŁOWY

Rozwój kompetencji osób realizujących działania z zakresu systemu przeciwdziałania przemocy domowej

Lp.	Działania	Realizatorzy	Wskaźniki	Termin realizacji
1.	Współpraca w ramach grup diagnostyczno-pomocowych.	Policja, OPS, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny oświata, służba zdrowia	- Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028
2.	Organizowanie szkoleń na temat przeciwdziałania przemocy domowej dla pracowników socjalnych, policjantów, pedagogów, wychowawców, pracowników służb medycznych, członków GKRPA, ZI oraz grup DP; Uczestnictwo w szkoleniach organizowanych przez inne instytucje oraz zapewnienie osobom zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej	Zewnętrzne instytucje szkoleniowe, ZI.	- Ilość szkoleń , audytów , spotkań indywidualnych ze specjalistami - Ilość osób , które skorzystały z różnych form doskonalenia zawodowego - Ilość osób korzystających z poradnictwa i wsparcia specjalistycznego	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028 - działania będą realizowane w momencie uzyskania środków finansowych na ten cel

	dostępu do literatury.			
3.	Współpraca przy realizacji procedury „Niebieskie Karty”	Policja, OPS, GKRPA, oświata, służba zdrowia.	-Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego.	Realizacja w formie pracy ciągłej przez cały okres trwania Programu w latach 2024-2028

Rozdział VII

Realizacja Programu – termin, odbiorcy, realizatorzy, monitorowanie i źródła finansowania

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej będzie realizowany w latach 2024-2028.

Odbiorcami Programu są:

- Osoby uwiękane w przemoc domową:
- ✓ Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy,
- ✓ Osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc,
- ✓ Świadkowie.
- Mieszkańcy gminy Brojce, w tym osoby zagrożone zjawiskiem przemocy domowej,
- Przedstawiciele służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są:

- Wójt Gminy Brojce,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Brojcach ,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy domowej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Placówki oświatowe i inne jednostki organizacyjne,
- Policja,
- Służba Zdrowia,
- Urząd Gminy w Brojcach,
- Organizacje pozarządowe.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2028 są przede wszystkim środki własne Gminy, w tym wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środki z budżetu państwa i województwa pozyskane i przeznaczone na realizację Programu.

Spodziewane efekty Programu to:

- Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy osobom uwiękany w przemoc domową;
- Zwiększenie wiedzy dzieci, młodzieży oraz dorosłych na temat zjawiska cyberprzemocy;
- Zwiększenie społecznej wrażliwości i zaangażowania w sprawy przeciwdziałania przemocy;

Uzasadnienie

Niniejszy Program stanowi aktualizację, kontynuację i rozwinięcie poprzednio obowiązującego Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brojce na lata 2024-2028 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 podanej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do pozostałych zadań własnych gminy należy: opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Program określa wachlarz zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy oraz usprawnienie systemu pomocy dla osób doświadczających zjawiska przemocy.

W związku z powyższym proponuje się przyjęcie przedmiotowej uchwały przez Radę Gminy Brojce.